

Historia de

l'ITeC

L'ITeC es va crear l'any 1978 en un context en què es trobava a faltar un instrument per avançar el sector de la construcció. Des del primer moment es va optar per dotar l'institut d'una personalitat jurídica de fundació privada sense ànim de lucre, supervisada per un patronat amb representació dels diferents col·legis professionals, dels departaments de la Generalitat amb exposició al sector, i així com del món empresarial i universitari. Composició encara recognoscible en el patronat actual de la Fundació.

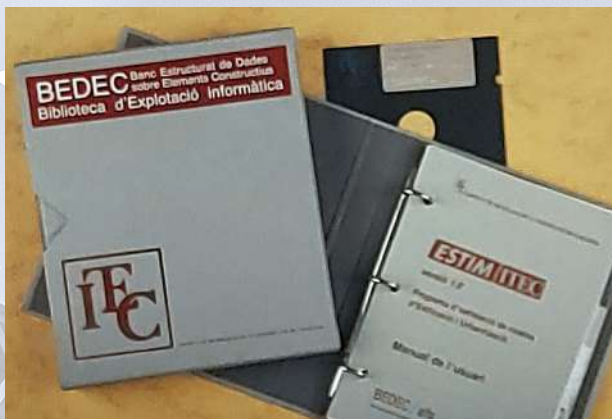
ELS INICIS

Durant els inicis, l'oferta de formació de postgrau era pràcticament inexistent, d'aquí que una de les primeres tasques de l'ITeC consistís en formació especialitzada per a titulats. A mesura que les diferents escoles tècniques van anar cobrint aquestes mancances, l'Institut va abandonar el vessant docent, que en l'actualitat es limita als cursos de formació per a certificadors BREEAM i per a usuaris del software i la metodologia TCQ de l'ITeC.

Una altra de les inquietuds pròpies de l'època era la normalització de la llengua catalana en el sector de la construcció. L'ITeC va impulsar una comissió lexicogràfica, el fruit de la qual va ser la publicació d'un diccionari català de vocabulari de construcció. A

banda d'aquest exemple, la tasca editorial de l'ITeC ha estat força intensa, amb més de 600 llibres publicats al llarg de la seva història.

LA INFORMACIÓ

Un dels punts clàssics de fricció en el procés constructiu és la prescripció i pressupostació del projecte. La contribució de l'ITeC va consistir en la confecció d'unes bases de dades que servien, en primer lloc, com a punt de referència per a definir materials, elements constructius i tasques d'obra amb la màxima precisió i intentant conciliar les pràctiques del sector i les exigències de la normativa. En segon lloc, es varen donar preus a tots aquests elements, per convertir-los també en punts de referència en termes

de cost. El 1984 publicant el primer llibre de preus d'edificació i urbanisme, sota la denominació BEDEC (Banc Estructurat de Dades d'Elements Constructius) i des de llavors l'ITeC ha mantingut el compromís d'ampliar, actualitzar i afinar els seus continguts.

Allò que al començament era només una base de dades de definicions, preus i plecs de condicions tècniques, limitada tan sols a edificació i urbanisme, ha crescut fins a cobrir per complet els diferents nínxols de mercat. Des de l'any 2004 és possible consultar també el volum i tipus de residu associat a cada element del banc, de cara a planificar la seva gestió, així com l'emissió de CO₂ i el cost energètic.

Aviat, als anys noranta, la complexitat que BEDEC estava prenent juntament amb la popularització dels PC, van fer evidents les limitacions de la consulta a través de llibres i es varen desenvolupar versions informàtiques més potents i, des del 2001, el banc BEDEC es pot consultar des de la web de l'ITeC i s'ha convertit en el recurs digital especialitzat en construcció amb més visites del país.

Actualment, la base de dades està creixent per la banda ambiental per tal de facilitar l'aplicació de criteris d'eco-disseny als projectes. Aquest és el propòsit del nou portal de consulta d'informació ambiental de productes i sistemes, en marxa des del 2016, amb més paràmetres útils per a l'anàlisi del cicle de vida, i on ara es troben les dades

concretes que aporta cada fabricant, de manera que es pot fer una prescripció més precisa i ambientalment més responsable.

EL TREBALL DIGITAL

La maduresa del PC es va produir de manera força simultània a la maduresa del mateix ITeC, que va percebre una oportunitat valuosa per al sector.

Abans que el CAD s'acabés fent lloc al sector, l'ITeC ja estava posant en el mercat software per a la confecció de pressupostos i aprofitant tot el detall contingut en el pressupost per a fer seguiment de la marxa real de l'obra.

El rendiment d'aquest software i bases de dades van poder posar-se a prova amb motiu de les obres olímpiques de Barcelona en el 1992, traslladant aquesta metodologia l'any 1997 a la nova aplicació TCQ, plantejada de manera modular per a les etapes de projecte, contractació, planificació i seguiment. La metodologia s'ha adaptat a les noves eines col·laboratives amb la incorporació del BIM, primer en la fase de pressupost i posteriorment també en la fase de certificació, amb la possibilitat de comunicar al model BIM l'avenç real de l'obra i fer un seguiment gràfic de les partides que s'han executat.

La darrera evolució va ser el TCQi, que permet treballar al núvol, en un espai virtual des de qualsevol suport. El fet de ser una eina virtual ha fet possible accedir a la documentació i a la gestió de l'obra en tot moment, i s'ha integrat encara més en entorns col·laboratius BIM.

LA REHABILITACIÓ

Si avui en dia es percep que la rehabilitació juga un paper massa secundari respecte l'obra nova, la situació als anys vuitanta era encara més extrema. L'ITeC ja va reivindicar el potencial d'aquest mercat organitzant, el 1983, les primeres jornades de rehabilitació a Espanya. Per altra banda, el 1989 l'ITeC es va traslladar a una nova seu, producte de la rehabilitació d'una antiga factoria al lindar del Poble Nou a Barcelona.

Durant els anys noranta, l'ITeC va confeccionar diferents protocols de diagnosi i reparació de patologies constructives, sobretot d'elements estructurals.

EL MANTENIMENT

En la línia de tractar el manteniment com una disciplina més del sector de la construcció, l'ITeC la va incloure també a la seva estratègia de digitalització, a través d'un software que facilitava el seguiment tècnic i econòmic, ja no del manteniment corrector de les patologies presents, sinó del manteniment preventiu. Més endavant, el seu successor,

també permetia redactar el Llibre de l'edifici. Actualment, s'ha fet un pas endavant millorant totes aquestes eines de suport al manteniment d'edificacions i àrees urbanes i traslladant-les al voltant del treball al núvol, en la nova aplicació TCQ i MNT.

LA NORMATIVA

La normativa espanyola de construcció va travessar una època de desfasament notori. Abans que el CTE fes una necessària modernització, els diferents governs de la Generalitat van tractar de cobrir algunes de les mancances normatives més urgents i l'ITeC va actuar com a punt de referència neutral respecte als interessos de la professió, l'empresa i la mateixa administració, intervenint en la redacció de diverses normes.

Una altra línia de treball ha estat la relacionada amb el foment del reaprofitament dels residus, que en primera instància no estava permès per la normativa vigent.

Tal com hem dit, el Codi Tècnic ha suposat una reforma de gran envergadura per al sector; i com a tal, l'ITeC no podia renunciar a contribuir en el seu redactat. Entre el 2001 i el 2003 va intervenir en una sèrie de grups de treball encarregats de diversos temes i després de la seva publicació, la col·laboració ha continuat abordant el tema encara no resolt de l'encaix de la rehabilitació en el CTE.

EL SEGUIMENT DEL MERCAT

L'activitat principal de l'ITeC és proporcionar serveis tècnics, però sent plenament conscients que el sector es mou amb criteris de mercat: quines parts creixen i quines no, per què ho fan, què es pot esperar del futur i què fa que un producte sigui un èxit.

Als anys vuitanta, els instruments per a seguir la marxa econòmica del sector de la construcció eren força modestos. És en aquest context quan l'ITeC rep l'encàrrec de fer un primer cens d'empreses del sector construcció a Catalunya.

L'any 1990, l'ITeC va entrar a formar part d'Euroconstruct, una interessant oportunitat per a entrar en contacte amb la realitat del mercat de la construcció en altres països europeus (18 en l'actualitat) i per contrastar els mètodes d'anàlisi amb els d'altres experts. A través d'Euroconstruct, l'ITeC ha pogut explicar a la resta d'Europa l'extraordinari cicle d'expansió i caiguda del sector, el protagonista de la darrera dècada i mitja.

Al llarg de la seva història, l'ITeC ha mesurat i analitzat diferents nínxols de mercat per a clients privats i públics, i participant també en la confecció de les Taules Input-Output de Catalunya del 2001 i del 2011 sobre l'estimació dels consums intermedis al sector.

QUALITAT I INNOVACIÓ

Abans de l'entrada en vigor de la Directiva Europea de Productes de Construcció, els productes innovadors tenien dificultats per demostrar la seva validesa, però el 1996 l'ITeC va rebre l'autorització de la Comissió Europea atorgar certificats, fent que més endavant, entréssim a formar part de l'EOTA.

L'any 2002 l'ITeC va obtenir l'autorització per

a expedir el DAU, orientat a productes innovadors i a fabricants que vulguin formalitzar les solucions constructives al bon rendiment dels seus productes, i també l'ApTO, adreçat a empreses instal·ladores que vulguin acreditar la seva solvència tècnica, sent el 2010 certificacions acceptades com a Documents Reconeguts del nou Codi Tècnic de l'Edificació.

La naturalesa de la feina certificadora de l'ITeC fa que l'institut hagi acumulat una notòria experiència en els processos de trasllat al mercat del resultat d'una recerca. En aquest context, s'ha prestat assessorament i consultoria a empreses per tal d'identificar els punts forts dels seus nous productes, aclarir la seva situació legal i normativa i, en definitiva, reduir els temps i costos de posada en comercialització.

El 2006 l'ITeC va ser l'impulsor de la creació de l'iMat, un centre tecnològic orientat específicament al desenvolupament de nous productes i tècniques constructives, el qual en l'actualitat ha quedat integrat dins d'Eurecat.

La substitució de l'antiga Directiva Europea de Productes pel nou Reglament del 2011 ha provocat alguns canvis en els procediments de certificació i les seves denominacions. En conseqüència, l'ITeC ara emet Avaluacions Tècniques Europees, presta assessorament per al marcatge CE, les Declaracions de Prestacions, i dels serveis d'Avaluació i Verificació de la Constància de les Prestacions.

